

ด่วนที่สุด

ที่ วธ ๐๒๐๔.๔/๕๗๗

ก.ค. ๕๕๒
วันที่ ๑๙ ธ.ค. ๖๐
เวลา ๑๔.๐๐ น.

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ ๑๘๕๐๙ ทค
วันที่ ๑๙ ธ.ค. ๒๕๖๐ เวลา ๑๔.๐๐ น.

กระทรวงวัฒนธรรม
๑๐ ถนนเทียมร่วมมิตร
เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๑๐

๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานการดำเนินงานการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร
(สุโขทัย ศรีสัชนาลัย และกำแพงเพชร)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. วิถีทัศน์การดำเนินงาน จำนวน ๑ แผ่น
๓. เอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงวัฒนธรรมขอรายงานการดำเนินงานการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร (สุโขทัย ศรีสัชนาลัย และกำแพงเพชร) พร้อมวิถีทัศน์ประกอบการนำเสนอในการประชุมคณะรัฐมนตรี มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้ เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงวัฒนธรรม ได้เห็นชอบให้นำเสนอเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

กระทรวงวัฒนธรรมขอเรียนเสนอ ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ สุโขทัย ศรีสัชนาลัย และกำแพงเพชร เป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่ปรากฏหลักฐานร่องรอยของอารยธรรมอันรุ่งเรืองในอดีต สะท้อนให้เห็นภาพของอาณาจักรสุโขทัย เป็นรุ่งอรุณของประวัติศาสตร์ชาติไทย จนกลายเป็นรัฐสำคัญของภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ สุโขทัยเป็นศูนย์กลางทางการเมืองและการปกครองของชนชาติไทยในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๘ - ๒๐ ศรีสัชนาลัยเปรียบเสมือนเมืองลูกหลวงและเป็นศูนย์กลางการผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่มีชื่อเสียงในนาม “เครื่องสังคโลก” กำแพงเพชรเป็นเมืองหน้าด่านอันแข็งแกร่งและทำหน้าที่ควบคุมเส้นทางการค้าทางด่านทิศใต้ของอาณาจักร เมืองสุโขทัย ศรีสัชนาลัย และกำแพงเพชรได้ถูกทิ้งร้างในช่วงหลังเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ แต่ยังคงทิ้งหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษา ดังจะเห็นได้จากใน พ.ศ. ๒๓๗๖ พระภิกษุเจ้าฟ้ามงกุฎ ได้ออกเสด็จจรดงคไปพบศิลาจารึกหลักที่ ๑ และพระแท่นมนังคศิลาบาตร ณ บริเวณเนินปราสาท เมืองเก่าสุโขทัย และ พ.ศ. ๒๔๕๐ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งดำรงพระยศสยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จมาสำรวจโบราณสถานผ่านเมืองกำแพงเพชร สุโขทัย และศรีสัชนาลัย และทรงพระนิพนธ์หนังสือเที่ยวเมืองพระร่วง ซึ่งเป็นเอกสารทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ต่อมา พ.ศ. ๒๔๙๖ รัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงครามได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อปรับปรุงบูรณะโบราณสถานเมืองสุโขทัย และรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร ได้จัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงบูรณะโบราณสถานเมืองสุโขทัย ศรีสัชนาลัย และกำแพงเพชร ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๑๒ และ พ.ศ. ๒๕๓๘ ราชบัณฑิตยสภา ได้จัดทำบัญชีโบราณสถานเมืองโบราณทั้ง ๓ แห่ง

๑.๒ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เริ่มดำเนินการจาก “โครงการอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย” ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งได้มีการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเมืองโบราณสุโขทัยให้เป็นอุทยาน

/ ประวัติศาสตร์...

ประวัติศาสตร์สุโขทัย ได้ดำเนินการสำรวจ ชุดแต่ง บูรณะ และพัฒนาเมืองโบราณสุโขทัย ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔) และฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙) มีเป้าหมายที่จะอนุรักษ์โบราณสถานของเมืองสุโขทัยไว้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์และอารยธรรม ตลอดจนพัฒนาให้เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ประมาณ ๑,๖๐๐ ไร่ (เฉพาะพื้นที่ในเขตกำแพงเมือง) เป็นเงิน ๔๔ ล้านบาท ปัจจุบันอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยมีเนื้อที่ ๗๐ ตารางกิโลเมตร ในรอบ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑) มีการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีโครงการสำคัญ ๘ โครงการ งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๑๓๑.๒๘ ล้านบาท

๑.๓ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย เริ่มดำเนินการจาก “โครงการอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย” เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙) โดยกรมศิลปากรได้จัดทำแผนแม่บทอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ซึ่งเป็นแผนการดำเนินงานในระยะ ๗ ปี (พ.ศ. ๒๕๓๓ - พ.ศ. ๒๕๓๙) ปัจจุบันอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยมีเนื้อที่ ๔๕.๑ ตารางกิโลเมตร ในรอบ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑) มีการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีโครงการสำคัญ ๗ โครงการ งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๗๗.๗ ล้านบาท

๑.๔ อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร เริ่มดำเนินการจาก “โครงการอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร” เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙) โดยกรมศิลปากรได้จัดทำแผนแม่บทอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ปัจจุบันอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรมีเนื้อที่ ๓.๘ ตารางกิโลเมตร ในรอบ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑) มีการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีโครงการสำคัญ ๑๐ โครงการ งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๘๕.๑๗ ล้านบาท

๑.๕ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ ตามด้วยอุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๓๓ และอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๔ ตามลำดับ

๑.๖ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลก จากองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือยูเนสโก (UNESCO) โดยคณะกรรมการมรดกโลกแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ได้ประกาศในการประชุม ณ กรุงคาร์เธจ ประเทศตูนิเซีย ให้อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร เป็นมรดกโลก ภายใต้ชื่อเมืองสุโขทัยและเมืองบริวาร เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๓๔ เนื่องจากหลักฐานที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงผลงานอันล้ำเลิศทางสถาปัตยกรรม ไทยโบราณเป็นประจักษ์พยานของความรุ่งเรืองในอดีต แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญา และประวัติศาสตร์การก่อตั้งประเทศ

๑.๗ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและควบคุมการดำเนินงานโครงการอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร และนายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการในการเดินทางไปตรวจราชการ และประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ณ จังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๐ ให้กระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ส่งเสริมการจัดทำแผนการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ภาพรวมทั้งประเทศ โดยกำหนดให้การพัฒนาพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่ต้นแบบในระยะแรก และนำไปพัฒนาในแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่อื่นๆ เช่น สุโขทัย พร้อมทั้งให้จัดทำแผนการพัฒนาและแนวทางการบริหารจัดการโครงการนรมิตอยุธยาให้เกิดความชัดเจนเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงวัฒนธรรมขอรายงานผลการดำเนินงานการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร (สุโขทัย ศรีสัชนาลัย และกำแพงเพชร) ซึ่งสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และข้อสั่งการนายกรัฐมนตรีในการเดินทางไปตรวจราชการ และประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ณ จังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๐ ในการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงวัฒนธรรมขอให้พิจารณานำเรื่องดังกล่าวกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ในการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ในวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

๔. สารสำคัญ/ข้อเท็จจริง

กระทรวงวัฒนธรรมขอรายงานผลการดำเนินงานการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร (สุโขทัย ศรีสัชนาลัย และกำแพงเพชร) รวมถึงการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ดังนี้

๔.๑ การบริหารจัดการ กำกับดูแล การใช้พื้นที่ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

คณะกรรมการอำนวยการและควบคุมการดำเนินงานโครงการอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยและอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ได้มีการจัดประชุมคณะกรรมการฯ เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรมสุโขทัยเฮอริเทจ โดยมีพลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานการประชุม ที่ประชุมมีมติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการรับผิดชอบดำเนินงาน ๒ คณะ ได้แก่ คณะอนุกรรมการการบริหารจัดการ กำกับ ควบคุมดูแลอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรและคณะอนุกรรมการด้านวิชาการ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

๔.๒ โครงการจัดทำร่างแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์และพัฒนา อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๐)

เป็นผลสืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการอำนวยการและควบคุมการดำเนินงานโครงการอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยและอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ ได้มีมติเห็นชอบให้กรมศิลปากรจัดทำแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์และพัฒนา อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๐ โดยมีแนวความคิดการพัฒนาให้เป็นเมืองวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว เมืองประวัติศาสตร์ที่มีชีวิตให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับโบราณสถานได้ภายใต้กรอบเกณฑ์กฎบัตร อนุสัญญาแนวทางของคณะกรรมการมรดกโลก และไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และกฎระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สารสำคัญในแผนแม่บทในแผนดังกล่าวประกอบด้วย ๑) แผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ๒) แผนงานโบราณคดีและการอนุรักษ์โบราณสถาน ๓) แผนงานพัฒนาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการหลัก ๔) แผนงานพัฒนาและปรับปรุงชุมชนในเขตอุทยานประวัติศาสตร์ ๕) แผนงานบริการวิชาการ การท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์ ๖) แผนงานส่งเสริมเศรษฐกิจและสังคม ๗) แผนงานมาตรการลดความเสี่ยงจากภัยคุกคาม ๘) แผนงานบริหารจัดการอุทยานประวัติศาสตร์ซึ่งแผนแม่บทดังกล่าวอยู่ระหว่างดำเนินการ คาดว่าจะนำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๑

/ อย่างไรก็ตาม...

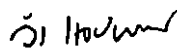
อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการดำเนินการตามข้อสั่งการนายกรัฐมนตรีในการเดินทางไปตรวจราชการ และประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ณ จังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๐ กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากรได้จัดทำโครงการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่มรดกโลกเมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร (สุโขทัย ศรีสัชนาลัยและกำแพงเพชร) เป็นส่วนหนึ่งตามแผนแม่บทดังกล่าว ซึ่งจะดำเนินการในช่วงในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ โดยมุ่งเน้นการพัฒนา ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) ศึกษาวิจัยด้านโบราณคดีประวัติศาสตร์ ๒) อนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถาน การปรับปรุงพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติทั้ง ๓ แห่ง ๓) ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยว การพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงเมืองประวัติศาสตร์ทั้ง ๓ เมือง รวมทั้ง การประดับไฟเวลากลางคืน การจัดตลาดวัฒนธรรม และการพัฒนารูปแบบสินค้า ของที่ระลึก ให้มีความหลากหลาย โดยใช้งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๑,๑๑๕.๕๘๕ ล้านบาท ซึ่งจะเป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์รองรับการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวจากจังหวัดในเขตภาคกลาง หากดำเนินการโครงการดังกล่าวแล้วเสร็จ จะส่งผลให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากเดิมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี (ปี ๒๕๕๙ มีนักท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัยและกำแพงเพชร ๑,๙๙๙,๔๒๘ คนต่อปี) สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ประชาชน ชุมชนและผู้ประกอบการในท้องถิ่นเพิ่มขึ้นจากเดิมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี (ปี ๒๕๕๙ มีรายได้จากการท่องเที่ยว ๔,๕๕๙.๗๒ ล้านบาทต่อปี)

๕. ข้อเสนอของกระทรวงวัฒนธรรม

กระทรวงวัฒนธรรม จึงขอเสนอรายงานผลการดำเนินงานการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร (สุโขทัย ศรีสัชนาลัย และกำแพงเพชร) พร้อมวิดิทัศน์ประกอบการนำเสนอในการประชุมคณะรัฐมนตรี มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระ โรจน์พจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

โทร ๐ ๒๒๐๙ ๓๕๓๐-๒

โทรสาร ๐ ๒๒๐๙ ๓๕๒๗